Q.P. Code :03191

[Time: Three Hours] **[Marks:100]**

Please check whether you have got the right question paper.

N.B:
1. **Question.No.1,2 and7are compulsory and answer any two from the remaining each section.**
2. **Figures to the right indicate full marks allotted to the question.**
3. **Working notes wherever necessary should from part of your answer.**
4. **Answer both the section in the same answer marks.**

Section -1

Q.1 a) What do you understand by the term 'Fraud'? How would you classify the Frauds? **(08)**

b) How would you vouch the following? **(06)**

1. Advertisement Expenses
2. 2. Loan Taken

Q.2 a) Match the Following : **(06)**

Column A	Column B
1. Permanent File	a. Compile the Accountants
2. Report to shareholders	b. To collect Audit evidance
3. Audit Techniques	c. Statuary Auditor of a company
4. Accountant	d. Include copy of memorandum Of Association.
5. Internal Check	e. Special Resolution
6. True & Fair view	f. Voluntary Audit
	g. Disclose all material facts.
	h. Work of one person to checked by another person.

b) Select the most appropriate option & Rewrite the Following sentences. **(06)**

1. Repairs of machinery had been charged to machinery account is an error of _____.
   a)Omission b) Commission c)Principle d)Duplication

2. Audit of Account to a limited company is compulsory under the _____.
   a)Partnership Act, 1932 b)MVAT Act, 2002
   c)Companies Act, 1956 d)characted Accountants Act,1949

3. _____ Fill casual vacancy which arises due to resignation of an auditor.
   a)Board of directors b) share holders
   c)Central Government d) Registrar of companies.

4. Auditing commences After _____.
   a)Investigation is carried out b) Accounting work is over
   c)The General Meeting is over. d) None of above
5. Internal check is the special arrangement of_____
   a) Statutory Audit b) Interim Audit
   c)Book-Keeping routine d) All of the above
6. Analytical review is _____
   a) An audit Technique b)A Compliance procedure
   e) Reporting requirement d) principle of Audit

Q.3. **a)** Discuss the Audit Techniques in briefly. **(06)**
b) What is Test checking in Auditing? Explain its advantages. **(06)**

Q.4. **a)** Discuss the importance of Audit Note book **(06)**
b) Explain the objectives of internal central **(06)**

Q.5. **a)** Define Audit sampling. Explain methods of selecting sample item **(06)**
b) What are the contents of the Audit programme? **(06)**

Q.6. Write Short notes on **any Three** of the following: **(12)**
a) Errors of principle
b) Concurrent Audit
c) Concepts of True and Fair view
d) Qualification of a company Auditor
e) Routine Checking

Section - II

Q.7. M/s ABC Enterprises secured a contract for Rs. 4,5,00,000=00 and as per contract agreement would pay 90% of the work certified immediately up on the Architects certificate and the balance would paid on the contract. The work was commenced on1.04.2016. The Actual expenditure up to 31st march 2017 and estimated Expenditure up to 30th September 2017 are as follows. **(20)**

Particulars	Actual Expenditure upto 31.03.2017	Estimated Expenditure upto 30.09.2017
Direct Materials	10,50,000	9,25000
Indirect Materials	1,77,500	2,37,500
Direct wages	2,60,820	2,49,180
Subcontract charges	31,030	16,470
Architect Fees	57,500	90,000
Administrative overhands	2,14,390	1,37,110
Hiring charges for equipment's	1,45,610	79,390
Closing materials at site	1,29,000	-
Certified work cumulative	22,50,000	45,00,000
Uncertified work	56,250	-

A special machinery costing Rs. 4,00,000 was purchased for use on the contract. Its estimated scrap value at the end of the contract would be Rs. 40,000

It was decided that the profit to be taken credit for the year ended 31.03.2017 should be that proportion of the estimated net profit to be realized on the complition of the contract which the cash received for the year bears to the contract price prepare contract account for the year ended 31.03.2017 and Estimated contract Accountant.

Q.8. M/s Arun Enterprises Ltd. Provides the following information for the month of December 2016 about process X,Y,Z **(15)**

Particulars		**Process**		
		X	**Y**	**Z**
Raw material introduced in process	Units	20,000	3,480	2,875
Cost Raw material per unit	Rs.	12	15	18
Direct Expenses	Rs.	1,12,250	79,220	72,770
Labour Charges	Rs.	86,800	85,480	58,330
Factory Overheads	Rs.	25,750	28,620	39,650
Normal Loss % on Input units	%	4%	5%	6%
Scrap value per units	Rs.	05	12	15
Output Transferred to next process	%	60%	50%	-
Output sold at the end of process	%	40%	50%	100%
Selling price per unit of the output sold at end to the process	Rs.	30	35	55

You are to prepare process 'X' 'Y' and 'Z' accounts indicating clearly profit or Loss in each process and Costing profit and loss account.

Q.9. From the following information prepare detailed cost statement for the year ended 31st March 2017. **(15)**

Particulars	Rs.
Opening Stock –Raw materials	20,000
Finished goods	30,000
Purchases Lost by Raw Materials	15,00,000
Direct Wages	12,00,000
Power	99,500
Carriage on purchases of Raw Materials	20,000
Cost of special design	50,000
Custom Duty & octroi on Raw Materials	60,000
Rent & Rates – Office	50,000
Factory	70,000
Telephone Expenses	30,000
Advertisement	75,000
Electricity – Office	15,000
Factory	30,000
Machinery lost be fire	1,00,000
Depreciation- Plants & machinery	80,000
Delivery van	20,000
Income tax	1,20,000
Salaries	2,50,000
Donations	70,000
Establishment Expenses	1,00,000
Rent of show room	65,000
Interest on Loan	45,000
Sale of Factory Scrap	7,500
Dividend Received	17,500
Directors Fees	60,000
Mailing charges to sale Literature	10,000
Closing Stock – Raw Materials	1,85,000
Finished Goods	30,000

Other information:-

a) 60% of telephone Expenses relate to office and 40% to sales departments
b) Salaries to be allocated to the factory, office and sales department in the ratio of 1:2:1
c) Establishment Expenses are to be apportioned equally between office & sales Departments.
d) Sales are made to earn profit @ 20% on selling price.

Q.10. a) The following information is available. **(08)**

Variable cost per unit Rs 57.60 (60% of selling price per unit)
Fixed cost – Rs. 4,68,096
Calculate – I) Profit Volume Ratio
ii)Break Even sales (in Unit)
iii) Sales to earn a profit to Rs. 2,52,288
iv) Margin of Safety in units when sales is 16,000 units.

b) Calculate Labour Variances from the following data **(07)**

i) Standard (Per unit)
Labour – 4 Hours at Rs. 4 Per hour
ii) Actual production for the month – 13,000 units
iii) Direct Labour hours worked – 49,000 hours
iv) Actual wages Rate per hour Rs. 3.50

Q.11. a) Calculated from the following :- **(05)**

1) Material cost variance 2) Material price varance
3) Material usage variance.

Standered – For 25 units of product Rs. Material 50 kg @ Rs. 25 per kg
Actual Production -20,000 units
Actual Material used 42,000 kg
Actual Rate Rs. 24.50 per kg

b) The following date have been extracted from the books of A Ltd. **(05)**

Year	Sales	Profit
2016	15,00,000	1,50,000
2017	22,50,000	3,00,000

You are required to calculate

i) Profit volume ratio ii) Break Even sales
iii) profit on sales of Rs. 12,00,000

c) From the following information find out profit or loss as per financial Records- **(05)**

Particulars	Rs.
Overabsorption of Selling & Distribution overheads	3,000
Overvaluation of closing stock in cost Accounts	13,800
Underabsorption of Office & Administration overhead.	24,700
Loss as per cost Accounts	85, 000
Excess depreciation charged in Financial Accounts.	4,500

Q.P. Code :03191

[वेळ: तीन तास] **[गुण: १००]**

Please check whether you have got the right question paper.

सूचना :
1. **प्रश्न क्रमांक १,२ आणि ०७ हे अनिर्वाय आहेत आणि उर्वरित प्रश्नांपैकी प्रत्येक विभागातील कोणतेही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा.**
2. **उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.**
3. **उत्तरासाठी टाचण आवश्यक असेल तेथे उत्तराचा भाग मनाला जाईल.**
4. **इंग्रजीतील प्रश्नपत्रिका मूळ मानावी.**
5. **दोन्हीही विभागाची उत्तरे एकाच उत्तरपत्रिकेत लिहावीत.**

विभाग -१

प्र.१. अ) 'अफरातफर' या संज्ञेचा काय अर्थ बोध होतो ? अफरातफरीचे वर्गीकरण कसे कराल? **(०८)**

ब) खालील बाबींचे प्रमांणन कसे कराल? **(०६)**

१)जाहिरात खर्च

२)घेतलेले कर्ज

प्र.२. जोड्या लावा. **(०६)**

'अ' गट	**'ब' गट**
१. कायम स्वरूपी फाईल	अ. लेख जुळणी
२. भागधारकांचा अहवाल	ब. हिशेब तपासणीचे पुरावे जमा करणे
३. हिशेब तपासणी तंत्र	क. कंपनीचा वैधानिक हिशेब तपासनीस
४. लेखापाल	ड. घटनापत्रकाची प्रत समाविष्ट असते.
५. अंतर्गत तपासणी	फ. विशेष ठराव
६. खरा व योग्य दृष्टीकोन	इ. ऐच्छिक अंकेक्षण
	ए. सर्व महत्वपूर्ण बाबी दाखविणे
	है. एका व्यक्तीचे काम दुस-याने तपासणे

प्र.२. ब) सर्वात योग्य विकल्पाची निवड करून वाक्ये पुन्हा लिहा. **(०६)**

१. यंत्रसामुग्री दुरुस्ती खर्च यंत्रसामुग्री खात्यास दर्शविला ही _____ चूक आहे.

अ)विसर ब) नजर क) तात्विक ड) पुनरावृत्ती

२. मर्यादित कंपनीच्या लेख्यांची हिशेब तपासणी _____ अंतर्गत अनिर्वाय आहे.
अ)भागीदारी कायदा १९३२ ब) एम व्हॅट कायदा २००२
क) कंपनी कायदा १९५६ ड) चार्टर अकाऊंटस ॲक्ट १९४९

३. हिशेब तपासनीसाच्या राजीनाम्यामुळे होणारे नैमित्तिक रिक्तपद _____ भरतात.
अ)संचालक मंडळ ब) भागधारक
क) केंद्रसरकार ड) कंपनी नोंदणी अधिकारी

४. अंकेक्षणाची सुरुवात _____ नंतर होते.
अ)अन्वेषणानंतर ब) लेखाकर्म समाप्तीनंतर
क)सर्वसाधारण सभा झाल्यानंतर ड)वरीलपैकी कोणतेही नाही.

५. अंतर्गत तपासणी हि _____ ची विशेष व्यवस्था आहे.
अ)संवैधानिक हिशेब तपासणी ब) मध्यावधी हिशेब तपासणी
क)नियमित पुस्तपालन ड) वरीलपैकी सर्वासांठी

६. विश्लेषणात्मक आढावा हे _____ आहे.
अ)हिशेब तपासणीचे तंत्र ब) पूर्तता प्रणाली
क) अहवाल सादरीकरण तरतूद ड) हिशेब तपासणीचे तत्त्व

प्र.३. अ) हिशेब तपासणीच्या तंत्राची थोडक्यात चर्चा करा. **(०६)**
ब) हिशेब तपासणीतील नमुना तपासणी म्हणजे काय? तिचे फायदे लिहा. **(०६)**

प्र.४. अ) लेखातपासणी नोंदवहिच्या महात्वाविषयी चर्चा करा. **(०६)**
अंतर्गत नियंत्रणाचे उद्देश थोडक्यात सांगा. **(०६)**

प्र.५. अ) हिशेब तपासणीच्या नमुन्याची व्याख्या सांगा? नमुन्याची निवड करण्याच्या पद्धती स्पष्ट करा. **(०६)**
ब) लेखापरीक्षण कार्यक्रमातंर्गत कोणत्या बाबी समाविष्ट होतात. **(०६)**

प्र.६. खालीलपैकी कोणत्याही **तीनवर** टिपा लिहा. **(१२)**
अ)तात्विक चुका
ब)समवर्ती हिशेब तपासणी
क)खरे आणि वास्तव मत
ड) कंपनी हिशेबतपासनीसाची पात्रता
इ) नियमित तपासणी

विभाग -२

प्र.७. मे.एबी सी एंटरप्रायझेस यांनी ४५,००,००० रुपयाला एक कंत्राट घेतले आणि कंत्राटाच्या करारानुसार कंत्राटीने झालेल्या कामासाठी वस्तू विशारदाने दिलेल्या प्रमाणपत्रांच्या ९०% रक्कम तात्काळ देण्याचे मान्य केले आणि उर्वरित रक्कम पूर्ण झाल्यावर दिली जाणार आहे. कामाची सुरुवात १ एप्रिल २०१६ रोजी झाली ,३१ मार्च पर्यंत २०१७ झालेला प्रत्यक्ष खर्च आणि ३० सप्टेंबर २०१७ पर्यंत होणारी अंदाजित खर्च खालीलप्रमाणे आहे. **(२०)**

विवरण	**प्रत्यक्ष खर्च ३१.०३.२०१७ रू**	**अंदाजित खर्च ३०.०९.२०१७ रू**
प्रत्यक्ष माल	१०,५०,०००	९,२५,०००
अप्रत्यक्ष माल	१,७७,५००	२,३७,५००
प्रत्यक्ष मजुरी	२,६०,८२०	२,४९,१८०
उपकंत्राट शुक्ल	३१,०३०	१६,४७०
वास्तुविशारद शुल्क	५७,५००	९०,०००
प्रशासकीय उपपरीव्यय	२,१४,३९०	१,३७,११०
साधनसामुग्रीचे भाडे	१,४५,४१०	७९३९०
कंत्राटाच्या ठिकाणचा शिल्लक माल	१,२९,०००	-
प्रमाणित कार्य (संकलित)	२२,५०,०००	४५,००,०००
अप्रमाणित कार्य	५६,२५०	-

कंत्राटच्या वापरासाठी एक विशेष सयंत्र ४,००,००० रुपयाला खरेदी केले . कंत्राटाच्या शेवटी त्याचे अंदाजे मोडमूल्य ४०,००० रुपये आहे.

३१ मार्च २०१७ रोजी संपणा-या वर्षासाठी कंत्राटाच्या जमा करण्यासाठीचे प्रमाण कंत्राट संपल्या नंतरचा अंदाजित नफ्याच्या प्रमाणानुसार वर्षा अखेरीस मिळालेल्या रकमेच्या व एकूण कंत्राटच्या किमतीवर असणार आहे. दि. ३१ मार्च २०१७ रोजी संपणा-या वर्षासाठीचे कंत्राट खाते तयार करा. व अंदाजित कंत्राट खाते तयार करा.

प्र.८. मे अरुण एंटरप्राईजेस लि. ने प्रक्रिया एकस, वाय आणि झेड बद्दलची डिसेंबर २०१६ ची माहिती खालीलप्रमाणे **(१५)** पुरवली आहे.

तपशील		**प्रक्रिया**		
		एक्स	**वाय**	**झेड**
प्रक्रियेत कच्चा माल पुरविला	(नग)	२०,०००	३,४८०	२,८७५
कच्च्या मालाची किमंत प्रतिनग	(रु.)	१२	१५	१८
प्रत्यक्ष खर्च	(रु.)	१,१२,२५०	७९,२२०	७२,७७०
मजुरी खर्च	(रु.)	८६,८००	८५,४८०	५८,३३०
कारखाना उपपरीव्यय	(रु.)	२५,७५०	२८,६२०	३९,६५०
सामान्य अपव्यय (प्रक्रियेत पाठविलेल्या एकूण नगाच्या%)	(%)	४%	५%	६%
अपव्ययाचे मोड मूल्य प्रतीनगास	(रु.)	०५	१२	१५
उत्पादन पुढच्या प्रक्रियेत पाठविले	(%)	६०%	५०%	-
प्रक्रियेच्या शेवटी उत्पादन विकले	(%)	४०%	५०%	१००%
प्रक्रियेच्या शेवटी विकलेल्या उत्पादनाची विक्री किमंत प्रति नग	(रु.)	३०	३५	५५

प्रक्रिया एक्स वाय आणि झेड खाती तयार करून त्यातील नफा किंवा तोटा दर्शवा. व परीव्यायांकन नफा व तोटा पत्रक तयार करा.

प्र.९. खालील माहितीवरून दि.३१.०३.२०१७ रोजी संपणा-या वर्षाचे सविस्तर परिव्यय पत्रक तयार करा. **(१५)**

तपशील	**रु.**
आरंभीचा साठा - कच्चा माल	२०,०००
पक्का माल	३०,०००
कच्चामाल खरेदी	१५,००,०००
प्रत्यक्ष मजुरी	१२,००,०००
वीज	९९,५००
कच्चामालाच्या खरेदीतील वाहन खर्च	२०,०००
विशेष डिझाईन परिव्यय	५०,०००
कच्च्या मालावरील जकात आणि अबकारी कर	६०,०००
भाडे व दर - कार्यालय	५०,०००
कारखाना	७०,०००
दूरध्वनी खर्च	३०,०००
जाहिरात खर्च	७५,०००
विद्युत खर्च - कार्यालय	१५,०००
कारखाना	३०,०००
यंत्रसामुग्री आगीमध्ये भस्मसात	१,००,०००
घसारा - सयंत्र आणि यंत्रसामग्री	८०,०००
वितरण वाहन	२०,०००
आयकर	१,२०,०००
पगार	२,५०,०००
देणगी	७०,०००
आस्थापना खर्च	१,००,०००
शोरूम खर्च	६५,०००
कर्जावरील व्याज	४५,०००
कारखान्यातील भंगार विक्री	७,५००
लांभाश मिळाला	१७,५००
संचालक शुल्क	६०,०००
विक्री साहित्याचा टपालखर्च	१०,०००
अखेरचा साठा - कच्चामाल	१,८५,०००
पक्का माल	३०,०००

इतर माहिती -

अ. दुरुस्ती खर्च ६०% कार्यालयाशी व ४०% विक्री विभागाशी निगडीत आहे.

ब. पगार खर्च कारखाना, कार्यालय व विक्री विभाग यामध्ये १:२:१ या प्रमाणात विभागावयाचा आहे.

क. आस्थापना खर्च किमतीवर हा कार्यालय व विक्री विभाग यामध्ये समप्रमाणात विभागावयाचा आहे.

ड. विक्री किमंतीवर 20% नफ्याने विक्री केली जाते.

प्र.१०. अ. खालील तपशील उपलब्ध आहे. **(०८)**

बदलता परिव्यय प्रति नग रु. ५७.६० (प्रती नग विक्री मूल्याच्या ६०%),. स्थिर परिव्यय रु. ४,६८,०९६

शोधा , १)नफा आकारमान गुणोत्तर

२) ना नफा ना तोटा विक्री (नगात)

३) नफा रु. २,५२,२८८ मिळविण्यासाठी आवश्यक विक्री

४) जेव्हा १६,००० नगांची विक्री होईल तेव्हा सुरक्षितता सीमा नगामध्ये

ब. खालील माहितीच्या आधारे मजुरी फरक शोधा. **(०७)**

१) मानक (प्रतिनग)- मजुरी -४ तास रुपये ४ प्रति तासप्रमाणे

२) सदर महिन्यासाठी वास्तविक उत्पादन -१३,००० नग

३) प्रत्यक्ष मजुरी तास भरले -४९,००० तास

४) वास्तविक मजुरी दर प्रति तास रु. ३५०

प्र.११. अ. शोधा **(०५)**

१. माल परीव्ययातील फरक

२. माल किमंती तील फरक

३. माल वापरातील फरक

मानक - उत्पादनाच्या २५ नगासाठी माल ५० किग्रॅ रु. २५ प्रति किग्रॅप्रमाणे

वस्तविक उत्पादन - २०,००० नग

वास्तविक मालाचा वापर - ४२,००० किग्रॅ

वास्तविक दर - रु.२४.५० प्रति किग्रॅ

ब . 'अ' लिमिटेडच्या खाते पुस्तकातून खालील माहिती घेण्यात आली आहे. **(०५)**

वर्षे	**विक्री रु.**	**नफा रु.**
२०१६	१५,००,०००	१,५०,०००
२०१७	२२,५०,०००	३,००,०००

खालील गोष्टी तयार करा.

१. नफा - आकारमान गुणोत्तर

२. ना नफा - ना. तोटा विक्री

३. रु.१२,००,००० विक्री असताना नफा

क. खालील माहितीवरून वित्तीय नोंदीप्रमाणे नफा किंवा तोटा शोधा. **(०५)**

तपशिल	**रु.**
विक्री आणि वितरण उपरीपरीव्यय आधी आकारणी	३,०००
अखेरचा मालसाठा परिव्यय दस्तऐवजात अधिमुल्यांकन केले	१३,८००
कार्यालयीन व प्रशासकीय उधरी परिव्यय न्यून आकारीत	२४,७००
परिव्यय दस्तऐवजाप्रमाणे तोटा	८५,०००
वित्तीय लेखापुस्तकात अधिक घसारा दाखविला	४,५००